

LBRIS

We know
books

HIKARI NO RYOUBUN

Copyright © Yuko Tsushima 1979

Romanian translation rights arranged with the Estate of Yuko Tsushima
through Japan UNI Agency, Inc., Tokyo

All rights reserved

Copyright © ALICE BOOKS, 2024, pentru ediția în limba română

Toate drepturile rezervate

Pe copertă: Shibata Zeshin (1807-1891), *Soare și ramuri de prun*

Redactare: Diana Lupu

ALICE BOOKS

Valea Lupului, Iași

www.alicebooks.ro

hello@alicebooks.ro

Telefon: 0751 54 02 02

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TSUSHIMA, YŪKO

Tărâmul luminii / Yūko Tsushima; trad. din lb. japoneză și note de Iolanda

Prodan. - Valea Lupului: Alice Books, 2024

ISBN 978-606-95693-6-8

I. Prodan, Iolanda (trad.; note)

821.521

Yūko Tsushima

Tărâmul luminii

Traducere din limba japoneză și note
de Iolanda Prodan

2024

Cuprins

Tărâmul luminii	5
Malul apei	25
Duminica printre copaci	47
Păsări în vis	65
Glasul	83
Cuvinte magice	99
Dune	115
Lumini sângerii	133
Trup	149
Scoarța pământului	167
Flăcări	183
Particule de lumină	201

YUKO TSUSHIMA, născută la Tōkyō în 1947, este fiica celebrului romancier Osamu Dazai (Shūji Tsushima), care s-a sinucis când ea avea un an. A debutat la 24 de ani cu colecția de proză scurtă *Shaniku-sai* (*Carnaval*). A primit numeroase distincții, printre care Premiul Izumi Kyoka pentru Literatură (1977), Premiul Kawabata (1983) și Premiul Tanizaki (1998). A murit în 2016.

Tărâmul luminii

Era un apartament cu ferestre de jur împrejur. Acolo, la ultimul nivel al unei clădiri vechi cu trei etaje, am locuit timp de un an cu fiica mea, care era mică. Aveam la dispoziție întregul etaj și terasa. La parter era un laborator de dezvoltat fotografii, iar la etajele unu și doi erau birouri de închiriat. La primul etaj era sediul unei firme mici a doi soți, care făceau la comandă blazoane din aur înrămate sau pentru trofee, un birou de contabilitate și o școală de arta împletitului. Camerele de la etajul al doilea, cu vedere către stradă, au rămas goale cât timp am locuit deasupra lor. Uneori mă strecuram noaptea la etajul de sub noi după ce adormea fetița mea. Deschideam puțin fereastra, bucurându-mă de alt peisaj decât cel pe care îl vedeam de la etajul al treilea, sau mă plimbam prin camerele

BRIS
L
R
S
W
E
R
K
O
W
P
U
S
T
I
I
M
Ă
s
i
c
u
m
î
n
t
r
a
m
î
n
n
i
ș
t
e
c
a
m
e
r
e
s
e
c
r
e
t
e,
d
e
s
p
r
e
c
a
r
e
n
u
ș
t
i
a
n
i
m
e
n
i
î
n
a
f
a
r
ă
d
e
m
i
n
e.

Mi s-a spus că, înaintea mea, în apartamentul de la etajul trei locuise proprietarul clădirii. Asta însemna că din start aveam avantaje – acces exclusiv la terasa clădirii și la cada spațioasă cu care era dotată –, dar și bătaie de cap în plus: să am grijă de turnul de apă și de antena TV de pe terasă, să cobor în fiecare noapte, târziu, la parter, după ce toți chiriașii plecau acasă, ca să trag oblonul de la intrarea în clădire, responsabilități care, firește, îi reveniseră fostului proprietar.

Când toată clădirea a fost scoasă la vânzare, a cumpărat-o o renumită femeie de afaceri din oraș, pe nume Fujino. Am fost prima locatară a clădirii denumite Fujino nr. 3. Femeia nu mai închiriasse niciodată un apartament pentru locuit, ci doar spații comerciale. Deși la început a ezitat – camerele erau împărțite în mod ciudat și erau într-un imobil vechi –, în cele din urmă a acceptat să închirieze un apartament la un preț modic, ca să vadă dacă vor mai veni și alți chiriași. S-a întâmplat ca eu să caut un apartament – o coincidență care pentru mine a fost un mare noroc. Și nu a fost singura: bărbatul care la vremea aceea era încă soțul meu avea același nume de familie care apărea în denumirea imobilului. Mulțumită acestei coincidențe, eram mereu luată drept proprietara clădirii.

În capul scărilor înguste și abrupte era o ușă de aluminiu și, pe partea opusă, o ușă de fier, ieșirea de

urgență. Deoarece palierul era îngust, înainte să deschid ușa apartamentului trebuia să cobor o treaptă sau să urc pe pragul ieșirii de urgență, care, de fapt, era o scară de fier perpendiculară pe podea. Părea că, în caz de urgență, eu și fiica mea am fi avut mai multe șanse să scăpăm tefere dacă m-aș fi rostogolit pe scara principală a imobilului cu ea în brațe decât coborând scările.

Cu toate astea, odată ce deschideai ușa, apartamentul se umplea de lumină la orice oră din zi. Intrați direct în bucătărie și zona de luat masa, amândouă cu podea roșie, culoare ce dădea apartamentului o aură și mai luminoasă. Trecerea de la întunericul de pe casa scării la lumina puternică m-a făcut să mijesc ochii.

— Uau, ce cald e! E frumos!

Așa a strigat bucuroasă fiica mea, care curând avea să împlinească trei ani, la prima întâlnire cu apartamentul luminos.

— Mm, e cald și primitor. Ce bine că aici intră soarele, nu? am răspuns.

Fetița mea, care alerga în bucătărie, m-a întrebat ușor mândră:

— Știam eu! Tu, nu?

Am răsuflet ușurată. Îmi venea să mă mângâi pe creștet că reușisem cu atâta lumină să o protejiez pe fiica mea de schimbările din viața noastră.

Fereastra prin care intrau razele soarelui de dimineață era într-o cameră de lângă ușă, un fel de spațiu

de depozitare, cu o suprafață mai mică de două tatami. Am hotărât să fac dormitorul nostru acolo. De la geamul ce dădea către răsărit se vedeau terasele caselor înghesuite unele în altele, cu frânghii cu rufe puse la uscat, și acoperișurile imobilelor din jur, mult mai scunde decât Fujino nr. 3. Fiindcă ne mutaserăm într-un cartier cu magazine dispuse în apropierea unei stații de tren a căilor ferate naționale, nicio casă nu avea grădină. Terasese și uscătoarele erau pline cu ghivece cu tot felul de plante și șezlonguri. De sus, priveliștea era primitoare și deseori vedeam oameni în vârstă relaxându-se, îmbrăcați în *yukata*¹.

Aveam ferestre cu orientare către sud în fiecare din camerele dispuse la rând: în camera de două tatami, în bucătărie și în camera de șase tatami. De la aceste ferestre vedeam acoperișul unei case vechi și scunde, precum și un șir lung de baruri și rotiserii unde se vindea pui la grătar. Deși strada era îngustă, traficul era infernal, cu claxoane urlând asurzitor.

Fereastra mare de pe peretele dinspre vest, de la capătul apartamentului lung și strâmt, dădea către strada principală, pe unde circulau autobuzele. Prin ea intrau fără milă ultimele raze de soare și zgomotul străzii. Dacă priveai în jos, vedeai creștetele negre ale trecătorilor, mergând dimineața către gară și venind dinspre ea seara. Pe trotuarul de vizavi, în fața unei

1. Tip de chimonou purtat vara.

florării, câțiva oameni așteptau în stația de autobuz. Ori de câte ori trecea un autobuz sau un camion, tot etajul al treilea se zdruncina, iar vesela zdrăngănea pe rafturile bufetului. Clădirea în care mă mutasem cu fiica mea se afla la intersecția a trei străzi – de fapt, patru, dacă iau în calcul și strada dinspre sud. Și totuși, de câteva ori pe zi, când culoarea roșie a semaforului se combina cu un trafic scăzut, aveam parte de zece secunde de liniște. Reușeam să prind acest moment de liniște cu o fracțiune de secundă înainte să se schimbe culoarea semaforului și mașinile să pornească în trombă toate odată, după ce așteptaseră nerăbdătoare.

Pe partea stângă a ferestrei care dădea către vest se vedea pădurea dintr-o grădină imensă, ce fusese pe timpuri proprietatea unui lord feudal. Deși de la fereastra aceea vedeam doar o părticică din pădure, pentru mine era o priveliște verde de neprețuit. Era punctul central al peisajului de la fereastră.

„Aia de acolo? E Bois de Boulogne” – așa răspundeam ori de câte ori eram întrebată de cineva care venea în vizită la mine. Numele pădurii de la marginea Parisului, al Bremenului sau al Flandrei, ca și al altor locuri din povești, îmi rămăseseră întipărite în minte și chiar mi se părea amuzant și îmi dădea o stare de bine să mă aud rostindu-le.

Pe peretele dinspre nord al bucătăriei erau un bufet, toaleta și scara ce ducea către acoperiș. Și toaleta

avea fereastră, cu vedere spre gară și trenuri. Mica fereastră era preferata fetiței mele.

— Se văd autobuzele și trenurile! Și casa se zgâlțâie!

Așa le-a spus cu mândrie educatoarei și colegilor de grupă încă din prima zi de grădiniță, dar la scurt timp după ce ne-am mutat a făcut febră și a stat o săptămână la pat. Am lăsat-o în grija mamei mele, care locuia singură într-un cartier apropiat, iar eu am mers la serviciu. Lucram la arhiva unui post de radio, unde mă ocupam de arhivarea și împrumutarea documentelor și casetelor cu emisiunile difuzate. Când terminam programul, mergeam la mama acasă, unde stăteam cu fiica mea până după ora nouă, apoi mă întorceam la apartamentul nostru. Sunt sigură că fostul meu soț m-ar fi ajutat dacă aș fi luat legătura cu el, dar nu voiam să depind de el, chiar dacă asta însemna să o deranjez pe mama. Ba nu, mai bine zis, nu voiam să-l las să facă un pas în noua mea viață. Mi-era teamă să-l las să se apropie din nou de mine. Senzația de teamă m-a luat prin surprindere și pe mine. De fapt, eram îngrozită de cât de mult mă obișnuisem cu prezența lui.

Înainte să plece, mi-a spus de mai multe ori să mă mut înapoi la mama.

— Maică-ta locuiește singură... Nu mi-e ușor să ți-o spun, dar, sincer, cum ai să te descurci singură cu aia mică? Dacă vă știu pe amândouă la ea, pot să mă despart de tine fără să-mi fac griji.

Își găsisese deja apartament, într-un imobil situat de-a lungul unei linii de tren aparținând de o companie privată de căi ferate. Aranjase să se mute peste o lună, când avea să se elibereze apartamentul.

Eu, în schimb, nu mă puteam gândi pe ce drum să o apuc. Încă nu puteam accepta pe deplin hotărârea soțului meu de a pleca. Parcă mă așteptam ca a doua zi să-l aud spunându-mi răsând că a fost o glumă. Și, dacă era o glumă, atunci ce rost avea să-mi fac griji unde mă voi muta?

I-am spus că nu vreau să mă întorc la mama.

— Mă mut oriunde, numai la ea nu. Exclus. Dacă aș merge la ea, n-aș face decât să acopăr faptul că ne-ai părăsit.

Atunci mi-a propus să căutăm împreună un apartament pentru mine și cea mică.

— Dacă îți cauți singură apartament, agenții imobiliari o să-ți ia cât ai clipi și pielea de pe tine. N-am să pot să închid un ochi noaptea știind că locuiți în cine știe ce mizerie de apartament. Ascultă-mă și lasă-mă pe mine să-ți caut casă.

Era sfârșitul lui ianuarie și fiecare zi era luminoasă și senină. Eu și soțul meu am început să luăm agențiile imobiliare la rând. Tot ce trebuia să fac era să mă țin după el, fără să scot un cuvânt. Mă întâlneam cu el în pauza de prânz la un bistrou din apropierea locului meu de muncă și făceam turul agențiilor din cartier.

Condițiile sale erau clare: două camere plus bucătărie cu zonă de luat masa, apartament luminos, cu baie separată de toaletă, chirie lunară cuprinsă între 30.000 și 40.000 de yeni. La prima agenție în care am intrat, agentul i-a răs în față:

— În ziua de azi, la pretențiile dumneavoastră nu găsiți nimic sub 60.000 sau 70.000 de yeni.

— Știți, de fapt caut un apartament pentru ea și copil, a spus, întorcând capul către mine. Eu n-am nicio problemă, pot locui oriunde, dar pentru ele vreau ce-i mai bun. Chiar nu aveți un apartament bun?

A doua zi, aceeași discuție, la altă agenție imobiliară.

— Poate fi și fără baie separată de toaletă. Ne ajunge o cameră, i-am spus în șoaptă soțului meu, căci nu am putut să mă mai abțin. Garsoniere la 30.000 sau 40.000 aveți, nu? l-am întrebat pe agent.

— O, da, dacă vreți să vă mutați într-o garsonieră, de-astea avem, a răspuns agentul și a deschis un dosar cu fotografii.

— Iar renunți ușor, mi-a reproșat soțul meu pe un ton iritat, ca și cum certa un copil. Nu-i bine ce faci. Odată ce te muți, o să vezi că o să poți plăti chiria, chiar dacă la început o să ți se pară greu, dar n-o să poți să faci schimbări în apartament. N-ar fi mai bine să căutam ceva între 50.000 și 60.000?

Agentul ne-a spus că are câteva apartamente cu chiria între 50.000 și 60.000 și că ni le poate arăta.

— Vrem să le vizionăm cât mai repede, a spus soțul meu.

Nu speram să mă ajute să plătesc chiria după ce ne despărțiserăm. Era atât de strâmtorat, încât se împrumutase de la mine ca să plătească avansul și garanția pentru propriul lui apartament. Voia un nou început, de la zero, pe cont propriu, insistând că separarea era singura soluție să iasă din impasul în care era. Nici eu nu făceam excepție: voiam să-mi plătesc totul din salariu, nu mai acceptam să depind de banii mamei. Prin urmare, chiria maximă pe care mi-o puteam permite era de 50.000 de yeni pe lună – cât plătisem când locuiam cu soțul meu. Am făcut niște calcule din care reieșea că ar fi trebuit să mă descurc fără să mă împrumut, mai ales că nu mai era nevoie să cheltuiesc bani pentru soțul meu. Dar erau niște calcule forțate, deoarece 50.000 însemnau mai mult de jumătate din salariul meu.

În ziua aceea am vizionat un apartament scos la închiriere cu 60.000 de yeni. Nu avea niciun cusur, era și aproape de serviciul meu, însă nu am acceptat oferta.

În fiecare zi ne făcuserăm obiceiul să vizionăm diferite apartamente libere. Am văzut un apartament cu grădină, închiriat cu 70.000, însă proprietarul nu accepta copii. Soțul meu a încercat să-l convingă pe proprietar – „E doar un copil, o fetiță, stă toată ziua la grădiniță” –, dar a fost în zadar.

Cu cât vedeam mai multe apartamente, cu atât chiria era mai mare, încât ajunseseam să nu mai tresar când auzeam că mi se cere o chirie cât salariul meu pe o lună. Nu eram neliniștită și nici nu mi se părea o situație absurdă. Eu și soțul meu căutam și vizionam perseverenți chiar și apartamente pe care nu mi le puteam permite din start, și o făceam cu seriozitate. Cu toate astea, niciunul dintre noi nu ne vedeam închirind un apartament atât de scump. El mă însoțea, eu mergeam cu el peste tot – atât și nimic mai mult.

— Mergem și azi?

Aceasta era întrebarea care făcea parte din ritualul nostru matinal. Dacă vremea era frumoasă, pauza de prânz se anunța a fi una plină, în care nu aveam timp nici să respirăm. Și, ca un făcut, de la sfârșitul lui ianuarie până la începutul lui februarie, n-a fost zi în care să nu avem parte de vreme blândă.

La un moment dat am găsit o casă care avea lângă poartă un chiparos. La capătul unei scări cu cinci trepte de piatră ne-a întâmpinat o ușă vopsită într-un albastru deschis. Chiparosul crescuse într-un spațiu mai mic de un metru între scări și poartă. Crengile lui ascundeau fereastra cu bovindow ale cărei cercevele erau vopsite în aceeași culoare ca ușa.

— O, ce frumos e! a exclamat soțul meu, impresionat.

— Pe mine nu mă încântă, drept să-ți spun. Aș prefera o magnolie sau altceva, de pildă, un cireș...

— Chiparosul are clasă, e mai elegant.

Era o casă cu etaj: la parter era un salon în stil occidental cu ferestre cu bovindow, o cameră întunecoasă mare, de șase tatami, și o bucătărie cu zonă de servit masa; la etaj erau două camere luminoase, în stil japonez, ba chiar și un spațiu pentru uscat rufe. Când am ajuns în uscătorie, amândoi eram peste măsură de entuziasmați, aș putea spune aproape euforici. Deși știam că agentul imobiliar ne aude, am făcut un schimb de replici la foc automat, zâmbind cu gura până la urechi.

— Pot să jur că prietenele tale ar fi încântate să te viziteze.

— Sunt suficiente camere, pot să rămână peste noapte...

— Aici poți să-ți crești copilul în liniște. Mi-ar fi ușor să vin să vă văd... Încep să te invidiez. Îmi vine să o închiriez eu. Mi-aș pune biroul în fața ferestrei cu bovindow...

— Iar biblioteca ar încăpea perfect pe peretele acela...

— Mm, ai dreptate. Hei, apropo, nu mă vrei chiriaș? Promit că-ți plătesc chiria la timp.

— N-am nimic împotriva. Dar nu-ți fac reducere. Auzind ecoul râsetelor noastre în camerele goale, agentul imobiliar a schițat un zâmbet reținut.

Nu mă puteam abține să nu gădesc imposibil scenariul în care va trebui să locuiesc doar cu fiica mea. Aș

fi putut să locuiesc oriunde dacă soțul meu ar fi rămas cu mine, însă, fără el, oriunde mergeam, mă simțeam neliniștită.

În ziua aceea, după ce m-am întors la arhiva postului de radio, o bună bucată de timp am încercat să-mi imaginez ce fel de viață aș duce în casa cu etaj.

— Nu o refuza! Nu-ți face griji pentru chirie, convinge-ți familia să te ajute, mi-a spus soțul meu înainte să plece.

Mă vedeam punând combina muzicală, luând masa și relaxându-mă în salonul cu ferestrele cu bovindou. Camera de șase tatami, cea întunecoasă, ar fi dormitorul, iar camerele de la etaj le-aș păstra doar pentru oaspeți până când s-ar face fetița mea mare. Ba nu, mai bine dormim la etaj, unde camerele sunt luminoase, spațioase și mai primitive. Chiar așa, cine o să vină în vizită la noi, acum că m-am despărțit de soțul meu? Biroul e aproape de casă. Vor veni colegii mei dacă îi invit?

În timp ce eu visam cu ochii deschiși, un profesor de liceu din provincie a venit să împrumute casete audio cu poeme ca material didactic pentru lecții. Cu mintea în altă parte, am pus casetele una după alta în casetofon. Când împrumutam casete, le verificam întotdeauna în fața clienților, ascultându-le împreună, ca să fiu sigură că sunt cele pe care le căutau.

Nu știu de ce, dar am avut senzația că cuvintele înregistrate pe casetă mi-au citit gândurile.

Încetează odată să mai visezi cu ochii deschiși!

Să fugim împreună în lumea mare!

Ascultă ce-ți spun: omul care despică firul în patru

E ca un animal ce se învârte la nesfârșit pe un petic de iarbă uscată,

Ca și cum ar fi sub o vrajă demonică,

În timp ce în jurul lui e plin de pajiști verzi fermecătoare.

— Ce-a fost asta? am tresărit și l-am întrebat pe profesorul din fața mea. Un poem?

Gândindu-se că am auzit ceva de afară, profesorul a privit pe fereastră și și-a lăsat capul într-o parte, confuz, zâmbind.

În seara aceea, soțul meu nu a venit acasă; și nici în noaptea următoare. Probabil era convins că hotărâsem să iau cu chirie casa cu grădină.

Am început să merg singură pe la agențiile imobiliare. Intram prima oară într-o agenție fără soțul meu.

Glasul înregistrat pe caseta audio mi-a adus aminte cum mă mutasem în urmă cu patru ani. Faptul că mi-am reamintit m-a luat prin surprindere.

Soțul meu era masterand, iar eu începusem să lucrez la arhiva postului de radio de puțin timp. Deși fiecare avea propriul său apartament, o dată la două zile